

Utan Safari Conviso eller ej 2025

Inte att rekommendera, bara konstatera. Det ser onekligen lätt besvärligt ut på bilden med stora mållor och tätt mellan hönschirplantorna, men den slutliga ogräseffekten blev trots det mycket bra i fältet. Ett resultat som knappast hade varit möjligt i ett icke Conviso Smart-fält, låt vara att fältet efter konstens alla regler egentligen skulle behandlats minst två veckor tidigare.

Det är säkert så att många funderar över vägvalet Conviso Smart eller ej inför sortbeställningen 2025. Och det är inte ett givet val. Vågskålarna kan fyllas med olika tunga vikter beroende på förutsättningarna. Som en hjälp på vägen är där några frågor att ställa.

Fråga 1 – ogräseffekt

Den första frågan är hur gott du under de senaste åren lyckats med ogräsbekämpningen i de konventionella sorterna. Har du lyckats väl kommer det sannolikt att finnas goda chanser till det även 2025 utan att välja en Conviso-sort.

Ett av de viktigaste argumen-

ten att fortsätta med de konventionella sorterna är, förutsatt en lyckad ogräshantering, skillnaden i skördepotential. Tittar vi årsvis skiljer det fem till sju procent i sockerskörd mellan de bästa konventionella och de bästa Smart-sorterna. Den skillnaden har tenderat att minska över åren, men fortfa-

rande går den rimligen att värdera till 2 500–3 000 kronor per hektar.

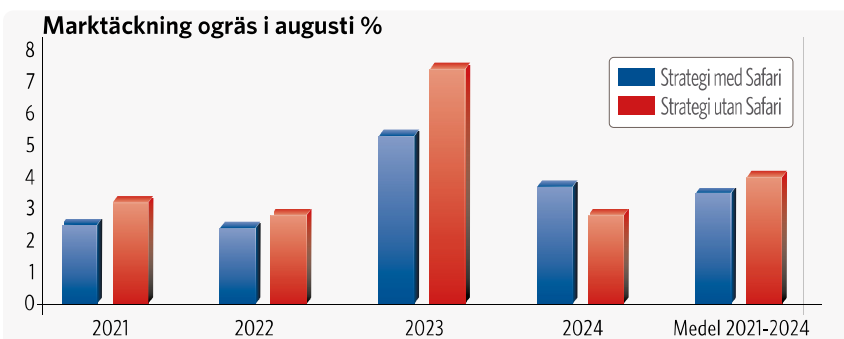
Att precis ange skördeskillnaden är svårt, främst för att den varierar, men också för att det ibland blir som att jämföra äpplen och päron. I grunden ligger resultaten från sortförsöken, men skördenivån som den ekonomiska jämförelsen bygger på är nästan alltid tydligt högre på försöksnivå jämfört med fältnivå. Hur överförs den skillnaden på mest riktiga sätt ner till mer sannolika fältskördar? Minskas exempelvis sockerskörden och intäkten rakt av med låt säga 20 procent, så kommer skillnaden i kronor också att minska till den lägre avkastandes fördel.

I andra vågskålen finns de mer begränsade valmöjligheterna hos Conviso Smart-sorterna vad gäller andra sortegenskaper än enbart skörd. Här blir det återigen lätt frågan med äpplen och päron som aktualiseras, men det återkommer vi till längre fram i artikeln.

Fråga 2 – utan Safari

Vad förlorar vi för möjligheter i och med att Safari inte längre är tillgängligt? Är där ett förväntat mycket högt tryck av spillraps i nästa års betfält, så har vi tappat ett viktigt verktyg. Resonemanget kan också förlängas till fält med historiskt höga förekomster av baldersbrå och kamomill. Att hantera snärjmåra är däremot inte längre något stort problem, åtminstone inte i de fält där det kan tänkas bekämpas med Centium.

I flertalet fält går det att lyck-

Skillnaden förvånansvärt liten. Under de senaste fyra åren har det, i totalt 15 svenska ogräsförsök, faktiskt inte varit några säkra skillnader i effekt mellan två i övrigt likvärdiga strategier med eller utan Safari. Som en tumregel och tolkningshjälp till resultaten kan en procent marktäckning av ogräs i augusti värderas till ett tapp på 100 kg socker per hektar, motsvarande drygt 200 kronor i 2025 års prisnivå.

as bra med konventionella produkter utan Safari också, men det krävs sannolikt i många fall fyra behandlingar. Det visar åtminstone de ogräsförsök vi kört under senare år. Som det sett ut har det faktiskt inte varit någon avgörande skillnad i sluteffekt om vi haft Safari med eller inte. Det hade, enligt samma försöksunderlag, varit betydligt mer utmanande att förlora Betanal.

Fråga 3 – pengarna

Vad kostar kalaset? Om vi försöker göra en grov kalkyl mellan de olika alternativen, är min bedömning att flertalet ligger mellan 2 000 och 3 000 kronor per hektar i preparatkostnad för den ordinarie ogräsbekämpningen.

Säg att vi då också räknar in körkostnaden för fyra behandlingar à 250 kronor per hektar, så adderar vi en tusenlapp till. Alltså totalt mellan 3 000 och 4 000 kronor per hektar för de konventionellt behandlade sorterna.

När vi istället kommer till Conviso Smart är preparatkostnaden i runda tal 1 400–1 500 kronor per hektar, inkluderat

Betanal som blandningspartner vid båda behandlingarna och givetvis också en lämplig olja.

Körkostnaden, med enbart två behandlingar, halveras till sammanlagt 500 kronor per hektar.

Utöver preparatkostnaden, som mer eller mindre inkluderas i en enhet Conviso Smart, är där också en extra premie för Conviso Smart. De kostar helt enkelt lite extra, utöver preparatkostnaden, i jämförelse med en konventionell sort.

I räkneexemplet har jag värderat den skillnaden till 600 kronor per enhet, som på något vis också får vägas in i bekämpningskostnaden.

Totalt hamnar då kostnaden på cirka 2 500 kronor per hektar, vilket grovt räknat är 1 000 kronor lägre än för de konventionella sorterna.

Om det är fysiskt möjligt bör det i konventionella och inte minst i Conviso Smart-sorter, resistensstrategiskt, dessutom planeras för åtminstone en uppföljande radrensning à 500–600 kronor per hektar.

Summeringen av kostnaderna ovan får ställas i relation till

skillnad i skördepotential och det borde då idealt innebära ett mervärde för de konventionella sorterna på 1500–2 000 kronor per hektar. Men...

Fråga 4 – andra egenskaper

Utöver resonemangen kring vilket ogrässystem som ska väljas, finns det också många andra egenskaper att värdera när det kommer till sortvalet. Hur betydelsefulla dessa egenskaper är varierar så klart från fält till fält, men de ska i vilket fall som helst beaktas.

I punktlistan nedan är där kort resonerat kring en styv handfull sortegenskaper värda att skänka en tanke eller två i valet mellan Conviso Smart och konventionella sorter.

- **Nematoder** – Det finns nematodtoleranta sorter i både konventionella och Smart, men skördegapet mellan systemen växer om en nematodtolerant Smart-sort behöver väljas.
- **Aphanomyces** – Det går att hitta bra material i både Smart- och konventionella sorter, när det kommer till de kroniska rotdeformationerna och skörd i angripna fält.
- **Tidig sådd** – Det är mer begränsat med alternativ i Smart-sorterna och samtidigt extra viktigt att så långt som möjligt undvika stora problem med stocklöpare.
- **Etableringshastighet** – Smart-sorterna är sammantaget inte snabbast upp, även om det finns hyggliga undantag.
- **Blastutveckling** – Generellt finns det få riktigt ”bladiga” sorter i Smart-konceptet.

Håll koll på veronikan. En tydlig lucka i ogrässchemat för Conviso One är flera arter av veronika, däribland den vanliga trädgårdsveronikan och även murgrönsveronika. Spara inte på Betanal och vänta inte för länge med första behandlingen är grundtipset i berörda fält.

- **Nackhöjd** – Många Smart-sorter har en förhållandevis låg nackhöjd, vilket kan vara både en för- och nackdel.
- **Renhet** – Flertalet Smart-sorter hittas i den nedre halvan av renhetsskalan.
- **Lagringsduglighet** – Det går att finna goda kandidater i både Smart- och konventionella sorter kopplat till främst hårdhet och sockerhalt.

Sammantaget är det med andra ord många, kanske fler än vanligt, anledningar att verkligen

fundera igenom sortvalet 2025. Stora delar av beslutsunderlaget finns tillgängligt i tidningen du just nu håller i handen, men lägg där till egna erfarenheter, riskhantering, marknadsmässiga överväganden och kanske inte minst funderingar kring resistens och uthållighet.

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research